

NYILVÁNTARTÁSOK ÖSSZEANGOLÁSA

- Az ENSZ által 2012-ben megjelentetett „E-Government Survey” kiadványban különböző szempontok szerint vizsgálják és állítják rangsorba az egyes országok e-kormányzatának fejlettségi szintjét:
  - Magyarország a vizsgált 190 ország közül a 31. helyen áll;
  - a posztkommunista államok közül csak Észtország, Szlovénia és Horvátország előzi meg;
  - a környező államok közül 46. Csehország, 47. Lengyelország, és 53. Szlovákia.
- A közigazgatás átalakításában cél a teljes körű elektronikus ügyiratkezelés, ezzel együtt egységes adatbázis létrehozása.
- A létrehozandó üzemeltető központban az elektronikus adatfeldolgozásban az egy helyen és egységesen történő ellátást kell megvalósítani, valamint ki kell küszöbölni a párhuzamosságokat.
- Az uniós szabályozás célja, hogy a tagállamok közhivatalai az e-kormányzati cselekvési tervben meghatározottak alapján alakítsák ki határon átnyúlóan igénybe vehető szolgáltatásaikat. Ennek alapja a megfelelő adatcsere a közigazgatási rendszerek között.

A Kormány T/13053. számú, az állami és önkormányzati nyilvántartások együttműködésének általános szabályairól szóló törvényjavaslat célja az állami nyilvántartások interoperabilitásához törvényi szinten szükséges szabályok megteremtése, az indokolatlan többszörös adatgyűjtés felszámolása, az adatbázisok hitelességéhez szükséges szabályok megalkotása, az adatcsere és adatátadás hatékony szabályozása.

AZ ÁLLAMI NYILVÁNTARTÁSOK HELYZETE MAGYARORSZÁGON

A közigazgatásban működő nyilvántartások jelenleg ezres nagyságrendűek, melyeket különféle jogszabályi felhatalmazások alapján működtetnek ([E-Közigazgatási Szabályozás](#), 2013).

Az állami adatbázisok minősége és biztonsági szintje, az adatbázisokban tárolt adatok formátuma, struktúrája, és mindezek alapján az adatbázisok háttérben történő együttműködési képessége nagyban befolyásolja az ügyintézés színvonalát.

Korábban az egyes szervek minden adatot saját maguk vezettek be különféle struktúrájú adatbázisaikba, ez az adatok inkonzisztenciáját eredményezte, ami a hatóságok közötti kommunikációt lényegesen megnehezíti, az eljárási határidőket pedig indokolatlanul elnyújtja. A hatóságok adatszolgáltatásában, vagy a nyilvántartáson alapuló döntéseiben szereplő adatok esetenként nem egyértelműek, sőt van, hogy tévesek. Így a munkavégzés hatékonyságát nagyban rontják a konkrét ügyek intézésénél végzett adatpontosítások.

Mivel egyes adatokat több hatóság is kezel, illetve tart nyilván, az ügyfélnek az esetleges adatváltozást több hatósághoz is be kell jelentenie. Az adatkezelők így az állampolgár ugyanazon adatáról egy bizonyos időpontban eltérő információval is rendelkezhetnek. Ezért is vált szükségessé a nyilvántartások összehangolása, az egyes adatok egyértelmű felelősének kijelölése, s ehhez kapcsolódóan az adatok valóságtartalmához szükséges folyamatok biztosítása és az adatokhoz szükséges hozzáférési folyamatok rendbetétele.

AZ ELEKTRONIKUS KÖZIGAZGATÁS REFORMJA

A közigazgatás átalakítása során az információs technológia elterjed a közigazgatásban is, ebben segít a [Magyary Zoltán Egyszerűsítési Program](#). Magyarország a tervezett intézkedéseit az Államreform Operatív Program ([ÁROP](#)), és részben az Elektronikus Közigazgatási

Operatív Program ([EKOP](#)) révén rendelkezésre álló európai uniós források segítségével, valamint kisebb részben nemzeti forrásból valósítja meg. A reform részeként a Program felülvizsgálja a hatósági eljárásokat azzal a céllal, hogy csökkentse az adminisztrációs terheket. Ezzel ki lehet iktatni az eljárásokból a felesleges bürokráciát, így kevesebb lehet egyfelől a papírmunka, másfelől a sorban állás, így maga a közigazgatás egésze újul meg.

A nemzeti adatvagyon

A [2010. évi CLVII. törvény](#) értelmében nemzeti adatvagyon: „A közfeladatot ellátó szervezetek által kezelt közérdekű adatok, személyes adatok és közérdekből nyilvános adatok összessége.”

A nemzeti adatvagyon része például:

- polgárok személyi adatai és lakcímét tartalmazó nyilvántartás;
- a központi úti okmány- és szabálysértési nyilvántartás;
- az egészség- és nyugdíjbiztosítási nyilvántartások;
- a szociális támogatások nyilvántartásai;
- a munkanélküliek ellátásával kapcsolatos nyilvántartások;
- a termőföldhasználattal kapcsolatos adatok.

Az Államreform Operatív Program

Az ÁROP fő célkitűzése, hogy az igazgatási rendszer teljesítményét és a nyújtott szolgáltatások színvonalát a szűkös erőforrások optimális felhasználása mellett növelje. A program több esetben a rendszerszerű változás elérésére törekszik.

Közhiteles címregiszter kialakítása – ÁROP 1. 2.12.

A pályázat célja a közigazgatáson belüli egységes címkezelés megvalósításával a közigazgatási szervek közötti együttműködés, valamint az ügyfelekkel való kapcsolattartás egyszerűsítése, és a címek ellenőrizhetősége által az ügyintézés biztonságosabbá tétele. Naprakész címregiszter kialakítása, a címek rögzítésével és nyilvántartásával kapcsolatos adminisztráció csökkentése, valamint a helyes címadatok alkalmazása által a hatósági eljárásokban gyorsabb és hatékonyabb ügyintézés biztosítása.

A közhiteles nyilvántartásokról szóló jogszabályok felülvizsgálata - ÁROP 1.2.14.

A projekt célja az, hogy megteremtse a lehetőségét annak, hogy az új rendszerben csökkenjen a hatóságok felé benyújtandó dokumentumok száma, ezzel pedig rövidüljön az eljárások ügyintézésének ideje.

Trendek és kihívások az igazgatási kapcsolattartásban

Trendek	Jelenlegi állapot	Jövőbeni cél
Közigazgatási szolgáltatások	Bürokratikus „ügyfélhárító”	Ügyfélorientált, ügyfélbarát
Szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Személyes jelenlét, levél, telefon, e-mail	Multi csatornás, befogadó közigazgatás
Ügyiratkezelés	Papíralapú	Elektronikus
Ügyintézési szint	Információnyújtás, egyirányú interakció (ügyfélkapu, honlapok)	Kétirányú tranzakció (interoperabilitás), teljes körű transzformáció, célcsoportokat megszólító targetizáció
Tartalom-menedzsment	Szigetszerű, egymástól független, egymással nem kompatibilis alkalmazások	Integrált, ASP rendszerű, CMS
Kihívások:	Ügyfélbarát ügyintézés, Költséghatékonyabb működtetés, Munkafolyamat-átstruktúrázás, szervezetfejlesztés, Változásmenedzsment a közigazgatásban	

Forrás: Tózsza István: *Az elektronikus közigazgatás helyzete*

Ennek segítségével egységesedik a különféle nyilvántartások struktúrája és adatfelépítése, valamint létrejön a nyilvántartások eddig hiányzó technikai hierarchiája is.

Adatok, információk szolgáltatásával kapcsolatos jogszabályok felülvizsgálata – ÁROP 1. 2. 17.

Az Európai Parlament és Tanács a közzféra információinak további felhasználásáról szóló [2003/98/EK irányelve](#) kötelező előírásokat tartalmaz a közzférában rendelkezésre álló adatok széles körű felhasználhatóságának biztosítására, amely elsődleges célja az adatokon alapuló szolgáltatások piacosodásának elősegítése. A projekt elsődleges célja az Irányelv gyakorlati megvalósulása.

Nyilvántartások adattisztítási és migrációs feladatainak ellátása - ÁROP 1.A.4.

A projekt keretében megvalósul a különböző állami nyilvántartások és adatbázisok adatállományának tisztítása, aktualizálása, valamint a nyilvántartások migrációs feladatai.

Digitális Megújulás Cselekvési Terv 2010 - 2014

A terv az állami működés hatékonyságának növelése érdekében célként tűzi ki a különböző nyilvántartások konszolidációját. A létrehozandó üzemeltető központban az elektronikus adatfeldolgozásban az egységesítést, az egy helyen történő ellátást kell megvalósítani, valamint ki kell küszöbölni a párhuzamosságokat. Ez a központ a meghatározott adatbázisokat egységesen üzemelteti. A tervben szerepel a nyilvántartások tartalmának felülvizsgálata és az indokolatlan párhuzamosságok megszüntetése, így a különböző intézményeknél kezelt törzsadatokat együtt lehet kezelni.

Elektronikus Közigazgatási Operatív Program – EKOP

Az elektronikus szolgáltatások magasabb színvonalának biztosítására irányuló EKOP projektek:

- oktatási és kormányzati szolgálati tisztviselői kártya;

- az integrált ügyfélszolgálatok informatikai infrastruktúrájának kialakítása;
- teljes körű ügyfél-azonosítás;
- telefonos ügyfélszolgálat megújítása;
- egységes központi elektronikus irat- és dokumentumkezelés megvalósítása.

NYILVÁNTARTÁSOK ÁSZ-ELLENŐRZÉSE

Az Állami Számvevőszék 2012 májusában jelentette meg a **TB Alapokból nyújtott ellátásoknál alkalmazott nyilvántartási rendszerek** működésének ellenőrzéséről szóló [jelentését](#). Megállapításai szerint a jogi szabályozás nem volt megfelelő, az adatforgalomra és a minőségi elvárásokra vonatkozó kritériumok hiányoztak, a törzsnyilvántartások körében párhuzamosságok alakultak ki. Az informatikai hatékonyságot nem mérték, emellett az adatkezelési problémák rendezése sem volt megoldott. Elmaradt az érintett szervezetek nyilvántartásainak közös, költségkímélő fejlesztése is.

EU SZABÁLYOZÁS

Az európai közszolgáltatások interoperabilitása – az Európai Bizottság koncepciója

A legfontosabb cél, hogy a tagállamok közhivatalai az e-kormányzati cselekvési tervben meghatározottak alapján alakítsák ki hatékony, határokon átnyúlóan igénybe vehető szolgáltatásaikat, ami a „[Európa 2020](#)” stratégia egyik kiemelt kezdeményezése is. Ennek alapja a közigazgatási rendszerek közötti megfelelő adatcsere.

E-kormányzat akcióterv (2011-2015)

Az [akcióterv](#) célja, hogy 2015-re online elérhetőek legyenek a határokon átnyúló alapvető közszolgáltatások, emellett a lakosság legalább 50 százaléka, és a vállalkozások 80 százaléka vegyen igénybe e-kormányzati szolgáltatásokat.

A közérdekű adatok további felhasználásáról: „a Bizottság és a tagállamok elkötelezték ma-

gukat amellelt, hogy a lehető legnagyobb mértékben kihasználják a közérdekű adatok további felhasználásában rejlő értéket, egyebek mellett az adatok többféle formátumban és nyelven történő hozzáférhetővé tételével, valamint közadatportálok kialakításával”.

Az európai szintű interoperabilitás: „a nyílt e-kormányzati szolgáltatásnyújtás, valamint az európai közigazgatási rendszerek közötti együttműködés alapvető feltétele, a szabványok és nyílt platformok pedig különösen fokozzák a forráshasznosítás és a szolgáltatásnyújtás költséghatékonyágát”.

Legfontosabb uniós jogszabályok

- Az Európai Parlament és a Tanács [2013/37/EU irányelve](#) a közzféra információinak további felhasználásáról szóló [2003/98/EK irányelve](#) módosításáról
- Az Európai Parlament és a Tanács Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra (INSPIRE) kialakításáról szóló [2007/2/EK irányelve](#)
- Az európai digitális menetrend Brüsszel, [2010.8.26 COM\(2010\) 245 végleges/2](#)

Források:

- [2013. évi L. törvény](#) az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról
- [2011. évi CXII. törvény](#) az információk önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- [2010. évi CLVII. törvény](#) a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről
- [2003. évi C. törvény](#) az elektronikus hírközlésről
- [1104/2010. \(IV. 29.\) Korm. határozat](#) az állami nyilvántartásokban jogszabály alapján nyilvántartandó adatok körének átláthatóságát, az állami nyilvántartások hatékonyságát biztosító, és a változás-bejelentés egyszerűsítését szolgáló kormányzati intézkedésekről
- [305/2005. \(XII. 25.\) Korm. rendelet](#) a közérdekű adatok elektronikus közzétételére, az egységes közadatkereső rendszerre, valamint a központi jegyzék adattartalmára, az adatintegrációra vonatkozó részletes szabályokról
- [E-Government Survey](#) – United Nations, New York, 2012
- [A 2011–2015 időszakra szóló európai elektronikus kormányzati cselekvési tervről](#) – Európai Bizottság, 2010.12.15.
- [Az európai közszolgáltatások interoperabilitása felé](#) – Európai Bizottság, Brüsszel, 2010. december 16.
- Az e-közigazgatás szolgáltatásai és használata az Európai Unióban – [Statisztikai Tükör, 2010. december 20.](#)
- [Digitális Megújulás Cselekvési Terv 2010 – 2014](#) – Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
- [Felülvizsgálták a hatósági nyilvántartások és adatok szabályozását](#) – Kormányportál, 2013. szeptember 23.
- [1285. Jelentés](#) a Társadalombiztosítási Alapokból nyújtott ellátások és szolgáltatások jogosultsági rendjében alkalmazott nyilvántartási rendszerek működésének ellenőrzéséről – Állami Számvevőszék, 2012. május
- Ancsin László: Az e-közigazgatás – Új Magyar Közigazgatás, 2012. május
- Fleiner Rita - Munk Sándor: Közigazgatási adatbázisok összekapcsolásának biztonsági kérdései – [Hadmérnök, 2012/4.](#)
- Pálmai Erika: Regisztrációs tervek: zürös nyilvántartás – HVG, 2012.38.
- Tózsza István: Az elektronikus közigazgatás helyzete – Új Magyar Közigazgatás, 2012. május
- Tózsza István: E-közigazgatás Európában – jelen és jövő – [Vezetéstudomány, 2011. 3. szám](#)

Készítette: Békési Attila
Képviselői Információs Szolgálat

Országgyűlési Könyvtár

E-mail: infoszolg@parlament.hu
Intranet: <http://infoszolg.ogyk.hu>
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet belső felhasználásra, az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.